

Riksdagen

Stenografiska uppteckningar

vid EU-nämndens sammanträden

2010/11:29

Stenografiska
uppteckningar
2010/11:29

Onsdagen den 23 mars

1 § Europeiska rådet

Statsminister Fredrik Reinfeldt

Information och samråd inför möte i Europeiska rådet den 24–25 mars 2011

Anf. 1 ORDFÖRANDEN:

Jag hälsar alla välkomna till EU-nämndens samråd inför toppmötet. Det händer mycket i världen just nu, så dagordningen är fullmatad.

Jag börjar med att som vanligt be statsministern att göra en inledning, och sedan ställer partierna frågor eller gör kommentarer i storleksordning.

Anf. 2 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M):

Herr ordförande, ledamöter av riksdagens EU-nämnd! Världen befinner sig i många avseenden i en turbulent tid. Vi upplever fortsatt efterdyningar av den djupaste ekonomiska krisen sedan 1930-talet. Vi får fortsätta på olika sätt genom nya regelverk och förvarningssystem att arbeta för att förebygga nya liknande kriser.

I Japan har den kraftiga jordbävningen och den efterföljande tsunamin fått katastrofala och ofattbara följder. Tusentals människor har mist livet, och åter tusentals har skadats eller drabbats. Vi följer nära utvecklingen vid kärnkraftverket Fukushima.

I EU:s närområde i Nordafrika ritas det politiska landskapet om i snabb takt när folk i land efter land reser sig med krav på frihet och förändring.

I Libyen söker en koalition av länder skydda civilbefolkningen mot överste Khadaffis styrkor i enlighet med FN:s säkerhetsrådsresolution. Europeiska rådet kommer under ledning av den valda ordföranden Herman Van Rompuy att diskutera alla dessa frågor vid mötet i slutet av veckan, torsdag och fredag.

Herr ordförande! Flera av EU:s medlemsstater brottas med betydande ekonomiska problem. Tillväxten i EU väntas i år stanna på 1,7 procent, medan den i världens utvecklingsländer antas växa med 6 procent, detta samtidigt som skuldnivån i EU i genomsnitt ligger på 80 procent av bnp.

I januari i år uppdaterade IMF sin bedömning av det världsekonomiska läget. Man konstaterade att eurozonen är i fortsatt behov av övergripande snabba och kraftfulla åtgärder för att säkerställa finanspolitisk stabilitet och främja tillväxt i de enskilda länderna. Det är mot denna

bakgrund vi måste se det omfattande ekonomiska paket som Europeiska rådet kommer att fatta beslut om senare i veckan.

En tydlig kontrast är situationen i Sverige, där vi just nu ser tillväxttal på 5 ½ procent för 2010, den näst snabbast fallande arbetslösheten i EU och en statsskuld som sjunkit till den historiskt låga nivån på 39 procent.

Utanför Sveriges gränser är situationen dock som bekant en annan. Där är problemen fortsatt stora, och riskerna för bakslag är tydliga.

Herr ordförande! Låt mig kort redogöra för de olika komponenter som ingår i det ekonomiska åtgärds paket som toppmötet ska anta. Vi kommer att ha en första diskussion om genomförandet av den europeiska terminen. Vi kommer att ge vägledning inför medlemsländernas rapportering inom ramen för EU:s nya tillväxt- och sysselsättningsstrategi, det vi kallar Europa 2020, liksom inom ramen för stabilitets- och tillväxtpaketen.

Den europeiska terminen är viktig då den innebär en tydligare samordning mellan makroekonomisk stabilitet och ekonomiska reformer med koppling till de nationella budgetprocesserna. Till grund för vår diskussion ligger kommissionens årliga tillväxtrapport. Dess budskap är mycket tydligt: EU måste förbättra sin produktivitetsutveckling och sin globala konkurrenskraft. Från svensk utgångspunkt kommer vi att driva på för att toppmötet ska sända ett tydligt budskap om vikten av fortsatt budgetkonsolidering i EU:s medlemsländer.

Jag har tillsammans med några av mina kolleger skrivit ett brev till Europeiska rådets ordförande Herman Van Rompuy och till kommissionens ordförande José Manuel Barroso om vikten av olika tillväxtskapande åtgärder inom EU. Därutöver kommer jag att understryka behovet av ökad sysselsättning och arbetskraftsdeltagande bland såväl kvinnor som män.

Vi har mycket att vinna på att vara tydliga i fråga om ökad jämställdhet i arbetslivet. Det är en fråga om kvinnors frihet och självständighet, men det handlar minst lika mycket om en stor potential till ökad tillväxt som i dag går oss förbi. Att en lika sysselsättningsgrad för kvinnor och män skulle ge EU ökad tillväxt på uppemot 20–30 procent talar sitt tydliga språk.

Herr ordförande! En andra del av det ekonomiska åtgärds paketet utgörs av kommissionens sex lagstiftningsförslag. Dessa syftar till att stärka, och rätta till brister i, det befintliga regelverket för ekonomisk styrning. Regeringen har aktivt verkat för att stärka regelverket och för att hitta konstruktiva lösningar för att föra arbetet framåt. Därför är det glädjande att man vid Ekofinrådets möte den 15 mars enades om en gemensam förhandlingsposition inför förhandlingar med Europaparlamentet. Särskilt viktigt är det att man kunde enas om ett kriterium för hur snabbt den offentliga skulden ska minska för länder med stor skuld, om minimikrav för det nationella finanspolitiska ramverket och en process för övervakning av makroekonomiska obalanser.

Nu bör alla ansträngningar vidtas för att lagstiftningsförslagen slutligen kan antas i juni i enlighet med tidsplanen.

Herr ordförande! En tredje ekonomisk komponent vid toppmötet utgörs av beslutet om den tillfälliga och den permanenta krismekanismen. Diskussionen om behovet av kapacitetsförstärkning och flexibla regel-

verk har förts i månader vad gäller den tillfälliga stabilitetsmekanismen, EFSF. EU:s förmåga att stödja krisländer har ifrågasatts.

2010/11:29

23 mars

Vid eurotoppmötet den 11 mars rätades de viktigaste frågetecknen runt EFSF ut. Bland annat beslutades att mekanismens utlåningskapacitet ska uppgå till 450 miljarder euro. Tanken är att denna tillfälliga krismekanism senare ska ersättas av en permanent, som kallas för ESM, den 1 juli 2013. Enighet har nåtts om utformningen av ESM. Den blir en internationell finansiell institution, och dess utlåningskapacitet ska uppgå till 500 miljarder euro. Den kommer att bestå av både inbetalat kapital och så kallat garantikapital.

Toppmötet kommer vidare att besluta om en ändring av artikel 136 i fördraget i enlighet med det beslutsutkast som Europeiska rådet enades om i december – detta för att även fördraget ska bana väg för inrättande av ESM. Efter detta beslut kommer fördragsändringen att godkännas i enlighet med nationella konstitutionella bestämmelser.

För svenskt vidkommande avser regeringen att återkomma till riksdagen med en proposition i frågan, detta med målsättningen att möjliggöra en fördragsändring från och med den 1 januari 2013. Från svensk sida kan vi välkomna att arbetet med den permanenta krismekanismen nu är i hamn. Detta är viktigt inte minst för den finansiella stabiliteten i EU och särskilt inom euroområdet.

Som icke-euroland ingår Sverige inte i ESM men kan, som det hittills har varit, från fall till fall pröva deltagande i olika stödaktioner. Låt mig här betona att ESM inte är lösningen på problemen; den ska användas endast då andra utvägar är uttömda. Utgångspunkten är fortsatt att krisländerna på egen hand måste ansvara för strukturreformer och budgetkonsolidering. ESM är endast ett instrument i exceptionella fall och förbundet med strikta villkor.

Herr ordförande! Slutligen som en fjärde ekonomisk komponent finns den omdiskuterade pakten för euron. Låt mig först säga att Sverige fullt ut stöder syftet med pakten. En bättre ekonomisk styrning inom eurozonen är till nytta, inte bara för euroländerna utan för hela EU. Det ger ökad finansiell stabilitet och bidrar därmed till ökad tillväxt och sysselsättning på sikt. Under den tid som pakten diskuterats har vi dock från svensk sida uttryckt oro på ett antal punkter. Det har dels gällt behovet av att pakten drar fördel av och bygger vidare på existerande processer och regelverk, däribland den inre marknaden, Europa 2020-strategin och stabilitets- och tillväxtpakten, dels gällt att pakten respekterar de nationella parlamentens roll på områden som faller under nationell kompetens. Det gäller till exempel lönebildning och skattepolitik. Vi har framfört att pakten inte i onödan bör splittra EU på områden som berör alla 27 medlemsländer.

Det är min uppfattning att allvarliga försök har gjorts för att se till dessa synpunkter. Detta är den slutliga text som euroländerna enades om vid sitt toppmöte den 11 mars. Bland annat har det klargjorts att det nu framför allt handlar om frivilliga nationella åtaganden på de områden som pakten omfattar.

Samtidigt vill jag vara tydlig i att Sverige inte kommer att anmäla deltagande vid toppmötet, detta mot bakgrund av att det inte finns stöd i Sveriges riksdag för en anslutning till europakten.

Herr ordförande! En hel värld följer den dramatiska utvecklingen vid kärnkraftverken i Fukushima. En hel värld känner djup sorg över den olycka som drabbat Japan, först på grund av jordbävningen och tsunamin och sedan genom kärnkraftshaveriet. Vid toppmötet kommer vi att uttrycka EU:s beredskap att stödja och hjälpa Japan och det japanska folket på alla de sätt som landet önskar och är i behov av. Toppmötet kommer också att understryka vikten av att de rätta lärdomarna dras av det inträffade. Säkerheten vid kärnkraftverken i EU:s medlemsländer ska ses över och stresstester genomföras.

Herr ordförande! Toppmötet ska slutligen diskutera situationen i Libyen mot bakgrund av den senaste händelseutvecklingen. Utgångspunkten utgörs givetvis av FN:s säkerhetsrådsresolution 1973 om Libyen. Sverige välkomnar torsdagens beslut av FN:s säkerhetsråd som ger det internationella samfundet mandat att med alla nödvändiga medel förhindra Khadaffiregimens övergrepp på den libyska civilbefolkningen. Det är vår förhoppning att de åtgärder som säkerhetsrådsresolutionen tillåter så småningom kan bidra till en politisk process som leder Libyen in i en ny fas utan Khadaffi.

Sedan i lördags har en FN-stödd koalition inlett en militär insats för att genomföra FN:s beslut. Från olika håll höjs nu röster för Sveriges medverkan i denna operation. Från den svenska regeringens sida har vi bett om klarhet i frågan om vem som ska leda denna militära insats framöver och vad som ska vara dess syfte nu när en flygförbudszon kan anses ha upprättats.

Jag vill påminna om Sveriges förmågor på det humanitära området. Vi har god kapacitet och erfarenhet av att genomföra humanitära insatser. Vi är världens tredje största givare av humanitärt bistånd räknat per capita.

För svenskt vidkommande är vi beredda att överväga insatser på alla områden som kan krävas för att skydda den civila befolkningen i Libyen i enlighet med FN:s säkerhetsrådsresolution. Beslut om en svensk militär insats kräver naturligtvis en bred uppslutning i Sveriges riksdag, något som vi i så fall får anledning att återkomma till.

Vad gäller själva toppmötet förutser jag dock att diskussionen i första hand kommer att kretsa kring hur EU kan följa upp slutsatserna från det extraordinära toppmötet den 11 mars, då särskilt avseende vilka åtgärder EU kan vidta på kort sikt för att stödja en positiv utveckling i det södra grannskapet. Alla åtgärder måste ske i nära samråd med partländerna så att deras behov blir vägledande. Det blir i detta sammanhang viktigt att kommissionen och den nya utrikestjänsten, EEAS, följer upp diskussionerna och prioriteringarna, därtill att denna uppföljning resulterar i konkreta och omsättningsbara förslag som har lokal förankring.

Från svensk sida kommer vi att särskilt betona betydelsen av det humanitära biståndet till området.

Därmed är jag redo att svara på nämndens frågor.

Anf. 3 MARIE GRANLUND (S):

Herr ordförande! Tack, statsministern, för redogörelsen inför toppmötet. Det är väldigt många saker som är på gång, och vi hade verkligen från oppositionens sida velat ha en samlad redogörelse från regeringen för hur man ser på alla de olika sakerna, de svenska ståndpunkterna helt

enkelt, som vi hade kunnat diskutera i kammaren. Jag tycker att det absolut hade varit på sin plats att vi hade haft möjligheten demokratiskt sett att diskutera det. Så har det emellertid inte blivit, och då får vi ta diskussionen här i stället.

Vi välkomnar att vi numera är eniga om att avvisa europakten. Däremot finns det mycket som går in i vartannat – det finns terminen, det som finns i pakten, man vet inte riktigt vilka som kommer att styra och vad som kommer att bli slutsatserna.

Jag vill åter – och det har jag sagt vid ett antal tillfällen – säga att det är otroligt viktigt med den nationella kompetensen. Självklart måste olika medlemsländer få sina budgetar i balans. Vi har gjort det i Sverige, andra måste göra det också. Men hur man väljer att göra detta måste varje nation själv få bestämma. Vi avvisar alla centrala bestämmelser som gör ingrepp i lönebildning, pensionssystem och så vidare.

Vi säger att ett samlat EU ska värnas så att det inte blir ett A- och ett B-lag utan att man försöker hålla ihop EU så mycket som möjligt.

Vi tycker att det saknas diskussioner om hur sysselsättningen i den europeiska unionen ska öka. Vi tycker vidare att det inte är tillfyllest med de restriktioner som föreslås av finanssektorn. Vi tycker att det är alldeles för lite diskussion och beslut om tillväxtskapande åtgärder.

Vi framför åter att de här frågorna borde upp på dagordningen när ni diskuterar de olika sakerna. Vi stöder självklart kvinnors arbetsmarknadsdeltagande och ökad jämställdhet, men de här andra frågorna måste också lyftas fram.

Sedan till de slutsatser som ni ska diskutera. Det hela genomsyras lite här och där av att det är svårt att veta vad olika saker innebär. Punkt 10 handlar om de sex lagstiftningsåtgärderna. Vi vet att de inte ska beslutas nu, utan de kommer upp i Ekofin för beslut i juni. Men vi vill redan nu flagga för att vad gäller den lagstiftningsåtgärd som har med makroekonomiska obalanser att göra är vi oroliga för vad den kommer att innebära för den svenska lönebildningen. Jag kan redan nu säga att om vi inte får garantier för detta är det högst oklart hur vi kommer att ställa oss i den omröstning som kommer att vara inför Ekofin i juni. Möjligtvis kan man säga att det här är en förhandling med parlamentet. Ja, men då får regeringen visa att man är en god förhandlare. Vi ska ha garantier, om vi ska ställa upp på det, att detta inte kommer att innebära någon inblandning i svensk lönebildning. Det vill jag redan nu flagga för; så kör vi med raka och öppna kort.

Så till Libyen: Där pratar man återigen om Frontex. Vi är i grunden för Frontex men självklart oroliga som vi tidigare framfört att det blir någon form av Fort Europa. Vi vill verkligen att det framhålls att asylrätten och Genèvekonventionen gäller. Det är otroligt viktigt för oss.

Vi tycker att EU nu kraftfullt ska börja uppfylla de löften som gavs redan under 90-talet om att låta länderna i Nordafrika ingå i EU:s frihandelsområde och dessutom underlätta deras möjligheter att sälja sina jordbruksprodukter. Jag tror inte att vi har några olika uppfattningar i denna fråga, men jag vill verkligen att det framförs.

Det var våra medskick inför kommande toppmöte.

2010/11:29

23 mars

Anf. 4 ELISABETH SVANTESSON (M):

Herr ordförande! Tack, statsministern! Så här efter en kris är det lätt att glömma bort varför vissa länder klarar sig betydligt sämre än andra. Det handlar mycket om de makroekonomiska obalanser som fanns i länderna före krisen. Därför tycker jag att det är väldigt glädjande att vi nu får på plats olika typer av förslag som gör att vi kan stärka den ekonomiska styrningen.

Det är fullständigt nödvändigt att vi får bättre spelregler så att vi har bättre förutsättningar för framtiden. Ska vi fortsätta att ha goda tillväxtsiffror måste länderna vända trenden. Vi i Sverige är oerhört beroende av våra europeiska grannar. 70 procent av exporten går till Europa – 57 procent till EU-länderna.

Alla länder måste ta sig ur krisen och vända sig mot framtiden och liksom ha krisen bakom sig. Därför vill jag ställa en fråga till statsministern – jag välkomnar brevet där jag tycker att det är mycket tydligt att man nu blickar framåt: Upplever statsministern i samtalen med andra regeringschefer att det bland alla 27 medlemsländerna i EU finns en kraft att blicka framåt och att föra en tillväxtfrämjande politik?

Å ena sidan måste vi nu komma till rätta med alla obalanser och få tydliga spelregler. Å andra sidan måste man samtidigt klara av att titta framåt. Tror alltså statsministern att Europa kommer att klara detta?

Anf. 5 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M):

Herr ordförande! Som jag antydde i min inledning befinner sig Sverige i ett ekonomiskt läge som väldigt mycket avviker från övriga Europa. Det gör att vi kanske inte helt kan sätta oss in i vad som är grunderna för mycket av den diskussion som kommer att föras vid detta toppmöte.

De länder som samlas är alltså länder som huvudsakligen befinner sig i djup kris både när det gäller offentliga finanser och när det gäller hanteringen av den finanskris som också påverkat Sverige men som kanske i större utsträckning har kvardröjande effekter i andra länder. Det gäller även djupgående strukturella problem med att klara moderna konkurrensförhållanden i globaliseringens tidevarv.

Om man inte ser detta blir mycket i dessa diskussioner svårt att ta till sig därför att detta är i grunden Europas sätt att försöka samla sig och möta alla problem, alltså: Hur få bättre ordning i offentliga finanser? Hur förstärka konkurrenskraften? Hur klara jobben? Hur klara välfärden och klara det som vi alla tycker är så viktigt och centralt?

Det ska naturligtvis göras på ett sätt som verkligen kan ge effekt, men balanserat mot hänsynstagandet till nationell suveränitet. Det går igen i egentligen alla dokument som vi nu har framför oss.

Bara för ett par dagar sedan träffade jag arbetsmarknadens parter. Till dem har jag sagt det jag också kan säga till Marie Granlund: Jag uppfattar att den svenska lönebildningsmodellen har tjänat Sverige väl. Den har kanske inte alltid varit perfekt. Den har också mått bra av att utvecklas och av att lära av erfarenheter. Men den har framför allt under de senaste åren, skulle jag vilja säga, trots ständiga diskussioner om huruvida lönerörelser verkligen ska landa ansvarsfullt, kommit att göra det – detta i en omvärld där lönebildningsprocessen väldigt ofta inte alls fungerar lika väl som i Sverige.

Sverige och Danmark har denna lönebildningsmodell som inte går igen i särskilt många andra länder. Det är tvärtom så att många länder skiljer sig från oss. Det mest tydliga är, brukar vi påpeka, att där vi har mer av arbetsmarknadsparter och avtalsbindande har andra mer av lagstiftning.

Jag vill inskräpa – jag har tidigare sagt detta i EU-nämnden – att ett av de bästa sätten att bevara denna modell i Sverige är att inte ropa på alltför mycket av europeisk reglering eller att försöka få en styrning av det vi skulle vilja se på plats via att öppna direktiv eller försöka driva på lagstiftningen i Europa av det enkla skälet att matematiken kommer att vara rätt tung.

Vi är alltså två länder som har en modell som 25 andra länder inte har. Jag är ganska övertygad om i vilken riktning det kommer att fortplanta sig om förvånansvärt ofta återkommande tryck på reglering på Europainivå när det gäller arbetsmarknadspolitik av olika slag kommer från olika håll.

Det är min bestämda uppfattning att vårt sätt att sätta löner ska både respekteras och bevaras för framtiden. Det är till och med någonting som jag gladeligen kommer att göra reklam för. Jag kommer att tala om att jag tycker att det är en klok blandning.

Hur ser då läget ut när det gäller synen på en svensk arbetsmarknadsmodell?

Jag vill hänvisa till artikel 152 i det nyligen antagna Lissabonfördraget. Där står det om respekt för arbetsmarknadens parter:

”Unionen ska erkänna och främja arbetsmarknadsparternas betydelse på unionsnivå och därvid ta hänsyn till skillnaderna i de nationella systemen. Den ska underlätta dialogen mellan arbetsmarknadens parter med respekt för deras självständighet.”

Vi har alltså fördragsbundet i Lissabonfördraget en respekt för att arbetsmarknadsmodeller kan se olika ut.

När det gäller europakten, som är en del av det vi ska ta upp, skulle jag vilja hävda att det – om vi bortser från vad som eventuellt sades vid en presskonferens den 4 februari och i stället läser det som står i själva europaktstexten av den 11 mars, efter att toppmötet avslutats – är mycket tydligt att den typen av respekt finns där, med hänvisningar till att man kan ha nationellt avvikande arbetsmarknadsmodeller.

Kommissionens sex lagstiftningsförslag som fram till nu vunnit stöd i Ekofin och där Sverige för övrigt varit pådrivande av det enkla skälet att vi känt en oro för att alltför många länder inte gör tillräckligt för att skapa en bättre ordning och öka sin konkurrenskraft, just av här tidigare anförda skäl – att ett försvagat Europa i realiteten också kommer att försvaga Sverige därför att det är fråga om våra handelspartner – påverkar också hur vi kommer att klara globaliseringens olika typer av krav.

Vi har snarare tyckt att man ska göra mer eftersom vi känner en oro för situationen i många av EU:s medlemsländer. Men även där säger man beträffande en del av dessa lagstiftningsåtgärder att det bland annat ska tittas på det som kallas för enhetsarbetskostnad. Ska man tala om konkurrenskraft kan man inte gå förbi enhetsarbetskostnaden. Det är så att säga kärnan i lönebildningen och skapar en ansvarsfull lönebildning som inte driver upp kostnaderna på ett sådant sätt att man tappar konkurrensförmåga. Nu var min poäng att det har den svenska modellen har gjort.

Om enhetsarbetskostnaden sägs det att den ska ingå i en särskild indikatormodell där man följer huruvida detta är ansvarsfullt.

När det gäller – nota bene – eurozonens länder för man sedan en diskussion om att det om så inte är fallet och landet har djupgående problem kan bli en form av diskussion om sanktioner och olika former av rekommendationer.

När det gäller icke-euroländer talar man om rekommendationer. Det är för övrigt, vill jag påpeka, inget nytt. Vi har på olika områden fått rekommendationer i över tio år; det låg också i Lissabonstrategin. Men det är mjuka rekommendationer. Man säger: Vi borde ... Sedan nämns en lång rad reformer. Det kommer också Sverige att få i framtiden, men det ska inte ses som skarpa förslag som vi måste rätta oss efter.

När jag gått igenom detta kan jag alltså inte finna någon grund för påståendet att här finns någonting som hotar självständigheten i den svenska modellen – inte i europakten, inte så som lagstiftningsförslagen är utformade och inte med hänvisning till hur Lissabonfördragets paragrafer har skrivits. Om så hade varit fallet hade jag definitivt vänt mig mot detta, men jag anser inte att det finns någon grund för påståendet. Tvärtom tycker jag att det på olika sätt har säkerställts att det inte ser ut så.

När det gäller möjligheter att påverka: Nio regeringschefer har skrivit under ett brev där man försöker påpeka att årtal av krishantering och inte minst, det vet också EU-nämnden, diskussioner om uppsättande av de här lånefaciliteterna och krishanteringsmekanismerna har tagit oerhört mycket tid. Det har varit fullt förståeligt. Men Europa har en helt annan utmaning att möta: Hur skapa den konkurrenskraft som gör att investeringar söker sig till Europa och inte ut från Europa så att jobben kommer hit och inte lämnar Europa?

Jag anser att väldigt mycket som står i brevet men också mycket av det som nu ligger på EU-nämndens bord innehåller en hel del idéer om och strategier för hur vi ska få tillväxt. Utbildningens betydelse nämns samt vikten av att det ska löna sig att arbeta och av att man har en arbetsmarknadspolitik som också särskilt riktas till grupper som står långt bort från arbetsmarknaden och som har svårt att hävda sig i den moderna konkurrensen. Här nämns åtgärder som uppmuntrar entreprenörskap och företagsamhet.

Jag skulle vilja säga att det på en lång rad områden gäller precis det som är kärnan i att lägga en grund för konkurrenskraft och det som vi använder i Sverige och som man borde göra mer av i många andra europeiska länder. Om detta kan vi naturligtvis ha en politisk diskussion.

Finns det då en beredvillighet hos andra att möta detta? Ja, ett problem är att de flesta är i läget att de måste sanera sina offentliga finanser. Har man kört i diket med offentliga finanser må man ha goda idéer om hur man på olika sätt ska satsa. Men svaret blir ändå väldigt ofta att man i stället får spara, dra ned och höja skatter. Det är det läget som de flesta av Europas ekonomier befinner sig i.

Även i sådana lägen kan man diskutera att handla på ett sätt som skapar konkurrenskraft. Många företag omprövar och höjer produktiviteten genom krisen; det har vi sett många exempel på här i Sverige, men det gäller naturligtvis också andra.

Jag tror att det finns en djup insikt om att Europa har problem i dag. Jag tror också att mycket av vägen ut ur detta, om vi följer många av de här dokumenten, kommer att förstärka Europas konkurrenskraft. Till syvende och sist är frågan vilka nationella regeringar som har ork och kraft, och också ett stöd från sina väljare, att genomföra den politiken. Den är väldigt sällan kortsiktigt populär.

Anf. 6 GUSTAV FRIDOLIN (MP):

Herr ordförande! Jag vill tacka statsministern för föredragningen här inför toppmötet.

En hel del av diskussionerna kommer trots allt att handla om ödes-händelserna ute i världen. Marie Granlund från Socialdemokraterna pekade på några viktiga saker beträffande slutsatserna om Libyen, bland annat att Frontex arbete inte på något sätt får stå i strid med utan tvärtom måste utgå från de skrivningar som finns i Genèvekonventionen. I grunden känns det märkligt att det ska behöva påpekas. Men ser man Frontex riktlinjer och en del av de åtgärder som tidigare vidtagits av flera av de stater som är mest berörda – de EU-länder som ligger i södra Europa – finns det anledning att göra påpekandet.

Marie Granlund pekade också på vikten av att man nu öppnar Europa för frihandel på jordbruksområdet gentemot stater där vi sett en demokratisk vår men där vi även ser stora konflikter. Det är ett viktigt påpekande. Till det har jag tidigare i samtal med statsministern lagt att vi också måste dra egna slutsatser av den typ av handel som kan förlänga förtryck och diktatur, till exempel vapenhandel, handel med övervakningsutrustning och oljehandel.

Ett par av slutsatserna handlar om det som hänt i Japan, om den fruktansvärda naturkatastrof som drabbat Japan, och om vikten av att vi i den uppkomna situationen visar japanska folket vår solidaritet och vårt stöd men också självklart om vikten av att vi drar egna slutsatser av det som följt på naturkatastrofen i Japan, i kärnkraftverken i Fukushima. Vi kan nu se vad som händer vid oväntade händelser som gör att energitillförseln till ett kärnkraftverk stryps på det sätt som skett.

Det är givetvis väldigt bra att man i slutsatserna påpekar och slår fast att EU nu ska göra stresstester av alla kärnkraftverk som finns i EU-länderna. Det är fullständigt självklart att vi också måste göra en förnyad risk- och säkerhetsanalys utifrån händelserna i Japan. Detta borde inte vara en politisk tvistefråga.

Ändå har en del av de svenska kommentarerna utifrån de diskussioner som fördes på det extrainsatta mötet i energirådet varit smått ironiserande och klargjort att vi nog inte riktigt vet vad det här skulle betyda för Sverige. Jag skulle vilja ge statsministern en möjlighet att tydliggöra vad detta innebär för Sverige, vad det är för stresstester som ska göras vid de svenska kärnkraftverken, samt en möjlighet att understryka hur viktigt det är att det görs också här.

Herr ordförande! Jag gissar att största delen av diskussionen på toppmötet kommer att handla om det arbete som gjorts mot bakgrund av finanskrisen och den situation med ekonomiska problem som EU under en längre tid varit i. En stor del av lagstiftningsarbetet är nu på väg att gå i mål. I det finns, vill jag peka på, en hel del goda saker när det gäller

uppföljning och ett strukturerat arbete för att komma till rätta med ekonomiska obalanser.

Men man kan nog ännu en gång konstatera att hastighet och kvalitet inte alltid är bästa vänner i den här typen av politiska processer. Jag tror inte att det på något sätt går att komma till rätta med de problem som delvis en centraliserad penningpolitik har lett till genom att också börja centralisera finanspolitiken.

Mot den bakgrunden har vi tagit ställning mot ett svenskt deltagande i europakten och även mot bakgrund av en respekt för det som svenska folket uttalade i folkomröstningen 2003. Det är också mot den bakgrunden som vi delar den oro som förts fram av de svenska fackliga organisationerna – i bred enighet mellan LO, TCO och Saco – när det gäller lagstiftningspaketet och då särskilt de makroekonomiska obalanserna. Risken finns att dessa leder till att man inom EU får möjlighet att också peta i enskilda länders lönebildning.

Statsministern gjorde ett påpekande om matematiken och om vikten för Sverige att se till att den här typen av diskussioner och frågor inte hamnar på EU:s bord eftersom vi har valt – och har goda skäl att ha valt det, som statsministern också påpekade – en annan lönebildningsmodell än man har på de flesta håll inom EU. Just av det skälet finns det anledning till den oro som de fackliga organisationerna för fram, när man ser hur kompromisskrivningar ändå öppnar för att gå in och titta i lönebildningen i de olika länderna. Av det skälet vill vi ha juridiskt bindande garantier för att det här inte kommer att påverka den svenska lönebildningen.

Statsministern har också valt att lyfta blicken från det akuta, från de brandkärsutryckningar i ekonomin som har varit nödvändiga för att se hur ekonomin på längre sikt kan stärkas i Europa genom det brev som har presenterats för EU-nämnden och som Elisabeth Svantesson tidigare ställde frågor om. Det är ett brev som i många delar är bra och innehåller kloka synpunkter. Men det är på ett sätt ett i sådana här sammanhang lite udda brev i världen 2011. En fråga lyser helt med sin frånvaro i brevet, och det är frågan om behovet av klimatinvesteringar, att omvandla Europas ekonomi att fungera för en ny tid där vi inte har tillgång till billig energi och billig olja på det sätt som vi tidigare har haft.

Om vi ser på diskussionerna som de förs ute i världen, om vi ser på Kinas senaste femårsplan, om vi ser på USA:s senaste State of the Union-tal av Obama där han talar om sin generations Sputnikögonblick, är det här centralt i omvandlingen av de ekonomierna. Jag vet att det här är länder som inte alltid – det är kanske dagens understatement – har varit särskilt konstruktiva i de internationella klimatförhandlingarna, men det är länder som från en position långt bak ändå har tagit ett steg fram.

Samtidigt uppfattar jag det som att EU nu tar ett steg bakåt. Vi har inte hörsammat klimatkommissionärens krav på högre klimatambitioner. Inte heller Sverige har ställt sig bakom det, till skillnad från en del andra EU-länder. Och när vi nu har möjlighet att adressera framtidens utmaningar ser vi inte de möjligheter som ligger i att vi satsar på energieffektivisering och moderniserade energisystem, att vi satsar på att bygga en ny ekonomi och hållbara transportsystem, att vi satsar på att skapa jobb och framtidstro i den här sektorn.

Anf. 7 ORDFÖRANDEN:

Jag skulle vilja göra några reflexioner och ställa en avslutande fråga.

Beträffande pakten för euron har det kommit upp ett antal orosmoment, eller fog för oro. Jag vill ta upp det här när man jämför Sverige och har synpunkter på Sverige. Det är väldigt vanligt. Statsministern var inne på det, men jag tycker att man kan vara mer konkret.

OECD skriver en bok om Sveriges ekonomi varje år, och IMF, Internationella valutafonden, avger ett utlåtande om Sveriges ekonomi varje år. IMF är genomgående tuffare kanske än OECD, men OECD är mer genomgripande, mer grundligt, tar upp olika områden, utbildning, ekonomi, penningpolitik och så vidare. Vi har under årtionden tyckt att det där är väldigt värdefullt. Ibland gynnar det oppositionen, och ibland gynnar det regeringen, men jag tror att det på lång sikt gynnar Sverige att vi är öppna och välkomnar den här typen av utländska bedömningar av Sverige.

Gustav Fridolin gav ett annat exempel, nämligen stresstest av svenska reaktorer, det vill säga IAEA:s återkommande arbete med säkerheten, bland annat i svenska reaktorer men också i andra länders reaktorer. Det är väl alldeles utmärkt.

Därför är jag lite förvånad över den reaktion som har varit i Sverige över att andra länder och organisationer ger synpunkter på vad som sker i Sverige. Det är sedan länge en mycket etablerad rutin.

I pakten för euron talas det på ett ställe om den offentliga sektorns löner. Det tycker jag är jättedumt. Vad som egentligen ur ett ekonomiskt perspektiv är intressant är huruvida man har en skyddad sektor och en konkurrensutsatt sektor. Vi har arbetat med den typen av uppdelning av ekonomin i samband med lönebildningen i årtionden. Det var de tre fackliga organisationerna som startade detta och gjorde en modell som kallades EFO-modellen i Sverige där grundbulten är att den konkurrensutsatta sektorn ska gå före och sätta normer för lönebildningen, däremot inte de som är i den skyddade sektorn. Det finns förvisso kommun och stat i den skyddade sektorn, men det finns mycket annat också.

Jag tror att vi på något sätt måste sätta in detta i ett svenskt perspektiv, att det inte är så udda som det kanske i förstone kan förefalla.

Gustav Fridolin var inne på det här med juridiskt bindande garantier. Ja, paragraf 1.5.2 i Lissabonfördraget är ett exempel på detta. Där skyddas parternas ställning. Om kommissionen eller de andra länderna skulle bryta mot detta går den rättsliga processen i gång.

Nu till min fråga. Sverige är inte med i pakten för euron – vi tackar nej – och då är frågan: Vad gör vi nu? Vi är utestängda, och vi kan inte skydda våra egenintressen i olika sammanhang på det sätt som vi hade kunnat göra om vi vore med efter en tid. Det är en klassisk svensk ståndpunkt, inte minst i Europapolitiken, att alltid försöka vara med där beslut fattas som påverkar oss. Är vi inte med vid borden kommer andra länder att fatta beslut som kan vara negativa för oss, och vi har inte haft chansen.

Jag tycker att hela den här processen, som är väldigt olycklig i sin uppläggning i pakten för euron – det började med, som statsministern

sade, presskonferensen med Tyskland och Frankrike – är ett väldigt dystert men illustrativt exempel på hur det kan gå snett om vi inte är med och kan försvara våra intressen.

Då är min fråga: Vid detta toppmöte, kan statsministern – han vill säkert – kratta manegen så att vi kan vara med trots allt så gott det går och försvara våra intressen, hävda våra intressen och ge våra bidrag? Det vill säga att vara med så mycket som möjligt i den beredande fasen, det som på engelska kallas decision shaping, även om vi inte är med i den slutliga fasen, decision making, beslutsfattandet. Kan statsministern vid toppmötet agera eller göra inlägg? Eller hur tänker statsministern agera för att vi ska minimera nackdelarna av att vi inte är med?

Anf. 8 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M):

Herr ordförande! Jag borde ha sagt till Marie Granlund att vi också avser att betona att asylrätten ska respekteras. EU har ju sagt sig vilja sträva efter en gemensam asylpolitik, som i realiteten måste bygga på att mottagningskapaciteten är likvärdig i kvalitet, alltså att man får samma asylbesked varhelst man än söker sig in i Europeiska unionen. Vi har snarare pratat om tydligare grund för legal migration och mindre om illegal rörelse, som ibland kanske förekommer för ofta i den europeiska debatten. Det kommer naturligtvis att vara aktuellt även i det här fallet.

Jag vill dock inskräpa det jag har sagt till nämnden vid det tidigare tillfället, att det trots en mycket utsatt situation i Libyen och omstörtande händelser i Nordafrika är fortsatt huvudsakligen migrantrörelser i Afrika vi ser, det vill säga förflyttningar mellan afrikanska länder. Det kan förändras, och då har vi anledning att återkomma. Jag har vid annat tillfälle redogjort för att också EU har instrument även för detta, men där är vi inte ännu.

När det gäller stresstesterna, som jag nämnde i min inledning och som var uppe när det särskilda rådet diskuterade, kan det vara viktigt att påpeka vad det är. Stresstester är en uppsättning av säkerhets- och riskanalyser som man genomför på europeiska kärnkraftverk. Man testar då tålighet mot ett antal händelser. Jag vill betona att det handlar om teoretiska analyser och inte fysiska test. Det man bland annat tittar på är konsekvenser av jordbävningar, översvämningar, kylningsproblem, elavbrott, åldrande reaktorer samt terroristattacker. Det utarbetas av kommissionen i samarbete med europeiska kärnsäkerhetsmyndigheter.

Men det är viktigt att påpeka även det Carl B Hamilton sade, att det är inte någonting som inte görs av andra, alltså i Sverige och av internationella organ. Vi ska aldrig lätta på säkerhetskraven i synen på svensk kärnkraft, och vi har också den här typen av genomgångar. Jag ber att få påpeka att vi också här i Sverige i närtid, före händelserna i Japan, har övat med utgångspunkt i bland annat allvarliga kärnkraftsolyckor för att testa vårt samhälles sårbarhet och möjligheter att dra lärdomar och stå emot. Det är det som ska genomföras i detta fall.

Diskussionen kommer säkert att komma upp under torsdagskvällens middag. Där bör man dock notera, apropå diskussionen om nationell suveränitet som förekom här, att det också gäller energimixen. Varje land är suveränt att fatta sina beslut om vilken energimix man önskar. Hur vi vill dra slutsatser av det som har skett när det gäller svensk kärnkraft är upp till Sverige, Sveriges riksdag och Sveriges regering, att presentera.

Vi anser från regeringens utgångspunkt att vår energiöverenskommelse lägger en långsiktig grund för en ansvarsfull hantering av de energibehov som Sverige har och det faktum att vi också är i färd med att integrera, alltså arbeta samman, energimarknader som inte längre blir bara nationella utan gränsöverskridande.

Det finns ett dilemma i sammanhanget som säkert kommer att komma upp. Som ni vet finns det drygt 400 kärnkraftsaggregat i världen, och det finns projektering på väl över 100 ytterligare för nyproduktion. Det finns ingen annanstans i världen lika frekvent och omfattande som i Kina. Skulle man nu med mycket kort varsel inhibera eller snabbt ändra dessa planer skulle vi se en kraftigt ökad efterfrågan på fossila bränslen. Det är precis det vi diskuterar i koppling till Nordafrika och all den osäkerhet som finns kring oljeproduktionen och den klimatpåverkan som användningen av fossila bränslen har. Det är detta som är vårt dilemma.

Vi för alltid en diskussion om energi tårtbit för tårtbit, och vi uttrycker oron för den ena tårtbiten som att det inte skulle bli en konsekvens att vi snabbt kommer in i något annat. Då kanske någon påpekar: Jo, men vi vill ha förnybart. Jag har vid flera tillfällen påpekat att jag tror att inget lagstiftningsstöd eller politiskt beslut skulle vara svårare i Sverige än att bygga ut den svenska vattenkraften. Det vill säga även vi har ägnat oss åt att balansera olika intressen mot varandra trots att vi har kapacitet som vida överstiger det många andra länder har. I en hel del fall – Japan är ett gott exempel på detta, en tätbefolkad ö, med 120 miljoner människor på ett väldigt begränsat utrymme – har de inte våra förutsättningar att producera förnybar energi, åtminstone inte på den nivå och med den kunskap som vi har i dag om förnybar energi.

Det är detta som är världens dilemma: stor energitörst, problem som egentligen är kopplade till all form av energiproduktion. Det vi måste göra är naturligtvis att lära, vara ödmjuka och betona säkerhet. Det ska gälla också i detta fall, naturligtvis, och det är därför dessa stresstester är ett av svaren.

Får jag bara säga en sak om lönebildningen. Det är viktigt att påpeka att det som indikatortabellen ska titta på är så kallad enhetsarbetskostnad, det vill säga det är snarare en utveckling av enhetsarbetskostnaden. Den kan påverkas av flera saker. Den kan påverkas av lönebildningsutfall. Den påverkas också av produktiviteten i ekonomin och dessutom av skatterna. Det är inte så att det enkom handlar om att reflektera lönebildning. Det är snarare problemet med en kostnadsutveckling som inte är konkurrenskraftig. Rekommendationer kan utfärdas, men nationella svar kan se olika ut; man kan svara med olika delar.

Jag ville bara betona det. Och återigen: Det är en mjukare form som i så fall riktas mot Sverige.

Har vi då glömt klimatfrågan i vårt brev? Det är ett långt brev – det kunde ha blivit ännu längre. Vi kunde ha nämnt mer om det, men vi har trots allt ett resonemang där vi hänvisar till att vi tycker att långsiktig tillväxtförmåga måste kopplas ihop till det som kallas Europas 2020-strategi. Det skriver vi i brevet. Vad är Europas 2020-strategi? Ja, det är på vissa definierade huvudområden hur vi ska skapa grund för hållbar tillväxt. Bland annat finns inskrivet alla våra 2020-mål inom klimatpolitiken. Där ligger reduktionsmålen på energieffektivitet, ökad förnybar energianvändning och växthusgasreduktionerna. Det nämns också beho-

vet av att i marknadsutveckling få fram mer svar. Vi använder orden low emission technology, det vill säga teknik byggd på att det har låga utsläppsföljder. Det finns där.

Jag tycker över huvud taget att det är en helt grundläggande utgångspunkt, att det vi måste åstadkomma är tillväxt som är hållbar men som också är inkluderande. Det är väl läxan från Afrika: "inkluderande", så att människor känner att de blir en del av ökat välstånd, "hållbar", så att vi tar hänsyn till att vi har ändliga naturresurser och att det har en påverkan hur vi bland annat producerar energi, men också tillväxt, för det blir grund för välstånd och jobb.

Så måste Europa tänka, och så tycker jag att många av de saker vi har på riksdagens bord är uppbyggda.

Carl B Hamilton frågar vad som händer nu. Jag vill för EU-nämnden kommentera det som står i handlingarna om pakten för euron. Jag tror att man nu dessutom har lagt till ett ord och säger att det ska vara en Euro plus pakt. Det betyder att den ska vara till för 17 eurozonsländer men också stå öppen för dem som vill av de ytterligare tio.

Det står att det på toppmötet ska anmälas om ett enskilt land av dessa tio önskar träda in i europakten eftersom det då ska kräva att man anmäler särskilda indikatorer för benchmarking. Sedan ska det på årlig basis följas upp av stats- och regeringschefer vad man har gjort. Det liknar för övrigt mycket det som ligger i Europa 2020, vill jag påpeka.

Min bedömning är att Sverige anmäler att vi inte avser att delta. Vad jag nu vet gäller det förmodligen också Storbritannien, Ungern och Tjeckien. Möjligen anmäler de övriga sex länderna deltagande. Då får vi en Euro plus pakt med 23 av de 27 medlemsländerna, och Sverige deltar i så inte fall tillsammans med ytterligare tre länder. Men jag får vid återrapportering meddela om det har sett annorlunda ut.

Det är klart att vi respekterar det faktum att vi uppfattar att det finns en majoritet för att ställa oss vid sidan av. Mycket av benchmarking-funktionerna finns i andra instrument. Mycket av den benchmarking som kommer att utföras gör att man rimligen tittar en del på Sverige eftersom vi har nått framgång där andra har en liten bit kvar att gå. Detta påpekar bland andra Angela Merkel i samtal med mig. Vi kommer att på olika sätt försöka vara drivande i vilken typ av reformer Europa behöver.

En sak som var viktig apropå skillnaden mellan presskonferensen i februari och slutsatsdokumentet i mars är att man tydligt har fört in kommissionen som en del i detta. Det tycker vi är viktigt. Kommissionen är den mest resursstarka parten här, som också har möjlighet att vara pådrivande. Om man dessutom läser den årliga rapport som nu kommer till stats- och regeringschefer från kommissionen är det tydligt att man här har brett kunnande och en syn på hur man ska bygga tillväxt som vi också menar ska vara en grund även för paktarbetet.

Vi anmäler att vi inte deltar nu. Om detta, när det väl har kommit på plats, kan leda till att någon ändrar sin uppfattning eller kanske ser mer svenska värden i att delta är vi naturligtvis öppna för att återkomma.

Anf. 9 ORDFÖRANDEN:

En del av EU-nämnden var i går och i förrgår i Ungern. Vi fick då bekräftat att Ungern inte kommer att gå med. Men skälen för detta var

Anf. 10 FREDRICK FEDERLEY (C):

Tack, statsministern, för återrapporten! Tack, herr ordförande, för den senaste reseberättelsen!

Jag har några frågor. Detta är ju lite särskilt eftersom det berör en rad aktuella händelser. Det är också därför våra inlägg kanske blir lite långa.

Låt mig börja med det som är originalagendan och ekonomin. Jag tycker att det finns all anledning att återigen understryka det faktum att det är problematiskt att när vi nu får en pakt för euron blir detta egentligen ett nytt beslutsforum utanför Lissabonfördraget. När vi träffade våra kolleger i Ungerns EU-nämnd upplevde vi också detta. Ordförandeskapet har känt sig lite åsidosatt efter det tysk-franska initiativet och framväxten av pakten. Jag vet att också statsministern delar denna uppfattning. Det finns all anledning att återigen poängtera detta, och statsministern ska veta att han har ett starkt stöd i att framföra denna typ av uppfattningar.

När vi kommer till det konkreta innehållet tycker jag att man är ganska duktig på att komma fram till nya sätt att reglera olika saker. Men jag tycker att det finns en bit som man missar. Det handlar i grund och botten om att vi måste hitta redovisningssätt för varandra som vi litar på och där vi använder samma parametrar.

Vi kan ta exempelvis pensionssystemen, som jag vet att några har kommenterat. Det är problematiskt om vissa länder väljer att inlemma fristående pensionssystem och låta dem bli en del av den egna ekonomin och därmed kan hyfsa siffrorna. I nästa fråga ligger då detta: Kan vi lita på andra siffror som finns i dessa länders ekonomier?

Det vi har diskuterat i form av ESM är som statsministern också sade en borte gräns utifall det värsta händer. Men vi måste veta att siffrorna hela vägen fram dit är korrekta. Annars vet vi inte när det värsta egentligen händer. Ungern, till exempel, har ett budgetunderskott på 83 procent. Det gör att det är en ganska allvarlig situation som de andra länderna i Europa står inför.

Den andra frågan handlar om Libyen. Jag tycker att slutsatserna är bra. Men jag tycker att man hela tiden missar det långsiktiga perspektivet i diskussioner om hur vi framöver ska kunna ha en bättre kapacitet ifall något liknande händer. Det är inte alldeles osannolikt att tänka sig att det vi ser i dag i form av Jemen och Syrien där det börjar bli demonstrationer kan blir till liknande situationer. Hur kan EU ligga lite i framkant och inte alltid hamna efter så att situationen faktiskt inträffar?

Man har under de senaste mötena kommit att bli allt tydligare i kritiken och så vidare. På något sätt lägger det säkert en grund för kommande ageranden. Men jag tror att det finns all anledning att göra en omvärldsanalys som är tydlig. Vi vet inte vad som händer i Vitryssland om det sprider sig dit. Kanske vågar också folket där ställa sig upp och kräva demokrati.

Från Centerpartiets sida vill vi understryka det starkaste stöd för det brev som statsministern har skrivit tillsammans med några av kollegerna. Det är tydligt och bra. Någon kan kanske tycka att det är märkligt med ett brevförfarande i detta skede när vi har samråd som kommer. Men man ska också veta att det som står i brevet kanske för oss här inte är någon-

ting jättestort att diskutera, men i många andra länder kan det finnas betydligt mer avvikande uppfattningar i synen på hur mycket man ska reglera marknader och så vidare.

Vi välkomnar skrivningarna om ytterligare säkerhetskontroller av kärnkraften. Det är en farlig energikälla, men en energikälla som vi är beroende av. Om vi ska kunna hantera detta på ett seriöst sätt är det viktigt att medborgarna känner ett förtroende inför hanteringen.

Om jag ska summera allt detta i en fråga handlar den i grund och botten lite om samma sak som ordförandens fråga, men den blir kanske lite vassare: Hur påverkas vi som enskilt land av det faktum att vi inte kommer att sitta med och fatta besluten om europakten? Känner statsministern att vi kan förlita oss på EU 2020-strategin och att de två är hyfsat lika? Eller kommer vi att tappa i inflytande och beslutsforum gentemot de andra, som statsministern redogjorde för, troligtvis 23 länderna?

Anf. 11 MARGARETA SANDSTEDT (SD):

Herr ordförande! Jag tackar statsministern för redogörelsen. Jag skulle bara vilja passa på att understryka att vi som ett EU-kritiskt parti inte tror på tvingande åtgärder inom finanspolitiken.

Vi tror inte heller på strategin att återkommande rädda länder som spenderar mer än vad tillväxten medger. Det ger konstiga signaler till omvärlden. Det möjliggör också ett fortsatt beteende. Oavsett om ett sådant ekonomiskt destruktivt risktagande sker på en låg eller hög nivå ser vi att konsekvenserna slår lika. Om ett privathushåll, till exempel, använder sig av ett riskbeteende drabbar det familjen. Men om det sker i ett land drabbar det en hel befolkning och kanske även närliggande länder. Konsekvenserna blir så mycket större. Jag tycker inte att vi som EU ska gå med och ge verktygen så att detta beteende möjliggörs ännu mer.

Det är viktigt att man får erfarenheter av de konsekvenser man själv ställer till med. Annars lär man sig ingenting. Om vi inte tillåter länderna att göra det kommer vi återkommande att få gå in med brandkårsutryckningar och sätta plåster på sårerna. Det är grunden som är fel. Därför kommer vi återigen att få se sådana här konsekvenser och få försöka rädda och rädda hela tiden.

När det gäller Libyen är det bästa naturligtvis om det södra grannskapet består av demokratiska, stabila och korruptionsfria länder som respekterar de mänskliga rättigheterna – ungefär som de europeiska länderna i stort. Men så ser det tyvärr inte ut.

Jag kan ibland känna en viss oro över att man anser att lösningen till dessa problem i hög grad består av att man försöker ösa pengar över länderna. Man tror att det är medlet för att förbättra demokratin. Jag tror att detta är lite av ett tunnelseende. Jag menar att demokratiskt underskott och ett annat kulturellt perspektiv kanske är den större orsaken. Det går tyvärr inte alla gånger att rädda detta med pengar. Det här kommer att ta ganska lång tid, och pengar är tyvärr inte universalmedlet för allt.

När det gäller migration ställer vi oss för övrigt positiva till Frontex resurser, och vi välkomnar ett förbättrat samarbete med medlemsländerna i detta. Som vi har sagt tidigare anser vi att det är upp till varje enskilt land att själv avgöra och bestämma över hur man vill ha det med migration och flyktingar.

När det gäller Nordafrika har det hela utvecklats på ett sätt som få har kunnat förutse. Det kommer att ta tid innan regionen stabiliseras. Vi anser därför att Frontex är ett lämpligt instrument för att på kort sikt skydda EU. Vi anser att problemen i regionen i första hand måste lösas av Afrikanska unionen och Arabförbundet med Frontex som garant för att eventuella konsekvenser inte ska bli så stora.

Jag skulle vilja anmäla avvikande mening när det gäller finanspolitiken. Även om statsministern inte ser att lönebildning, finanspolitik och arbetsmarknadspolitik skulle kunna hotas i dagsläget anser jag att det på sikt kommer att kunna göra det. Vi från Sverigedemokraterna vill därför understryka vår avvikande mening i detta fall.

Anf. 12 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M):

Herr ordförande! Till Fredrick Federley kan jag säga att det bland annat fördes diskussioner om statistik kvalitet. Det har varit en återkommande punkt. Bland annat fördes det en diskussion om med vilken statistik som grund en del länder kom in i euron och om den har varit korrekt.

I det lagstiftningsarbete som nu pågår ställs strikta krav på att statistiken ska ha rätt typ av kvalitet just för att kunna skapa trovärdighet. Det är den ena aspekten.

Den andra, som det mycket riktigt förs en diskussion om, är de referenser som ofta görs till att man behöver övergå till pensionssystem som är hållbara mer över tid. Det är en av huvudfrågorna i ett åldrande Europa att vi i grunden har hållbara pensionssystem, det vill säga den förändring som en bred majoritet i Sveriges riksdag gjorde tidigt – i mitten av 90-talet. Vi gick då bort från ett system som utdelade förmåner som det i grunden inte fanns någon täckning för. Man kunde med en åldrande befolkning snabbt se att skuldmassan steg, och det var oklart vem som skulle finansiera den. Vi gick till ett system som i grunden är sammanhållet och kopplat till tillväxt, mer kopplat till egna arbetsinsatser och delvis fonderat.

Många europeiska länder funderar på att gå över till fonderat, men diskussionen har gällt att om man delvis fonderar ett pensionssystem och det inte får avräknas mot skuldkvoten kan det uppfattas som att man gör något som är bra men som man i grunden kan straffas för. Det är precis detta som bland andra Ungern har diskuterat.

Vi tycker att morötterna ska vara tydliga för att vi inte får ett betende där man överger tankar om att gå mot mer hållbara, fonderade pensionssystem. Därför är detta en viktig fråga. Den har varit uppe vid ett par tillfällen, då man har diskuterat hur man ska föra tillgångar inom ett fonderat pensionssystem.

När det gäller pakten för euron är det korrekt att vi hade synpunkter på dess tillkomst. Det fanns inslag som vi först inte hade ställt oss bakom om de hade sett ut på det sättet. Nu är det förändrat. Nu är det ett tillförande av ytterligare ett benchmarkingsystem som här mer ska följas av stats- och regeringschefer och som liknar andra instrument som finns. Delar av det som står där är likt det vi själva tror lägger grund för tillväxt- och konkurrenskraft.

Det är för tidigt att säga hur kraftfullt och betydelsefullt instrumentet blir; det får jag i ärlighetens namn säga. Det sätts upp nu. Det ska anmä-

las kriterier. Vi har framfört det som flera här har påpekat – att vi i grunden inte tycker att man ska dela EU. Vi tycker att EU 27 ska vara grunden, särskilt som mycket av konkurrenskraft kommer att belöpa på sådant som EU har gemensamt – inre marknad, handelsfrågor och en hel del när det gäller de finansiella systemen. När vi nu förstärker dem gör vi det heltäckande för hela EU. Därav kommer vi att få en efterdiskussion som kommer att utgå från hur många som anmälde sig och hur många som blev utanför. Vilket ansvar ska vi ta för det, och vilken kraft kommer pakten att få? Jag måste nog få återkomma till det och tror att många andra runt om i Europa också skulle svara att det helt enkelt är lite för tidigt att säga.

När det gäller Nordafrika är det tydligt markerat att det som nu sker måste grundas på en ny neighbourhood-policy, en grannskapspolitik som vi kallar det. Den har jag redogjort för inför EU-nämnden, bland annat idén att ge mer för mer. Varje steg som reformerar mot demokrati, för vi ska vara klara över att det kommer att vara en stegvis förändring, kommer att mötas med mer av morötter och stöd från EU – om det efterfrågas. Det finns också en del som skulle påpeka: Vi vill inte ha hjälp utifrån. Det här är vår process, det är vår framtid. Ni ska inte styra över oss.

Det är naturligtvis viktigt att vi ser att utvecklingen och utmaningarna ser olika ut i olika delar av Nordafrika.

Till Sverigedemokraterna måste jag säga att det är en i världen väldigt avvikande uppfattning att hävda att Afrikanska unionen skulle ta hand om det som nu sker och att därmed gå förbi FN-systemet.

Jag vill bara understryka att när jag var ordförande i EU var överste Khadafi ordförande i Afrikanska unionen, så det är nog inte alldeles säkert att vi bara får de svar som vi har tänkt oss. Här har vi på folkrättslig grund och med FN-stöd samlat en värld till reaktion på ett sätt som jag tror att vi trots allt har all anledning att både bejaka och tycka är den riktiga grunden för att kunna agera. En av våra utgångspunkter var också att vi måste ha en säkerhetsrådsresolution i botten för att kunna försvara militära ingripanden, i sista hand, för att möta behovet av att skydda civilbefolkningen. Vi kan naturligtvis inte acceptera en ordning där någon annan gör detta, utan det måste i realiteten ligga i FN-systemet. Och det är svårt att kritisera det nu, i samma stund som FN-systemet faktiskt samlar ihop sig och fattar ett beslut. Ofta har ju kritiken varit att det inte gör det och att världssamfundet är för svagt, men den här gången är det inte sant.

Jag tror att det är en missuppfattning att vi kan tala om för alla andra att ingen ska få stöd när de är i ekonomiskt utsatta lägen och sedan tro att det inte påverkar oss. Då tror jag att man misstar sig på hur de ekonomiska sambanden i vår tid ser ut.

Hälften av vår ekonomi är exportrelaterad. Om i realiteten de länder som vi handlar med skulle hamna i djupgående problem, finansiella kriser, näraliggande statsbankruttslägen, vid sidan av alla andra problem de har, då kommer handeln rimligen att upphöra. Det här hänger ihop med svenska jobb, svensk välfärd. Det är djupt integrerat.

Det är dessutom oerhört viktigt just hur närområdet ser ut. Jag har sett statistik som visar att Norge och Tyskland tävlar om vem som är störst handelspartner till Sverige. Kort därefter kommer andra närliggande länder, oftast inom EU. Därför har vi också, om vi ska uttrycka det så, av

egna intressen skäl att se till att vara ett stöd för att länder har god ordning på sin ekonomi. Det är bra för dem, men det är också bra för oss, och det är en grund till att vi försöker vara ett stöd för varandra.

Låt mig också säga att våra finansiella system och grunden till finanskrisen är hoptvinnade. Svenskt finanssystem kan inte stå opåverkat av en värld där finanskriser stryper flödena i hela det finansiella systemet. Det var ju det vi såg när det blev totalcrunch. När det blir totalt stopp i de finansiella flödena påverkar det också Sverige, så vi är inte isolerade på det sättet. Vi är snarare mer integrerade än vad en del andra är. Vi har en stor banksektor, och den har ägande och marknader också utanför Sverige.

Återigen: Vi måste vara på plats för att se till att skapa stadga i det som är gränsöverskridande. Det är hela EU:s idé. Man kan tycka annorlunda, men jag tror att man lurar sig om man tror att Sverige kan isoleras från effekterna av att vi inte finns på plats och hjälper till. Därför tycker jag att det är viktigt att det arbete som nu presenteras genomförs med full kraft.

Anf. 13 JONAS SJÖSTEDT (V):

Ordförande! Jag tackar statsministern för redogörelsen.

Jag skulle vilja börja med att hålla med Fredrik Reinfeldt på en punkt. Han sade att vi ska undvika alltför mycket europeisk reglering som påverkar vår lönebildning. Det är jag helt överens om. Jag menar att det är just därför som det är bra att vi står fria från europakten. Det är just därför som det är så bekymmersamt att delar av paketet för stärkt ekonomisk styrning kan påverka lönebildningen, och det är också därför som delar av den europeiska termen är ganska oroande, om man ser på vad EU-kommissionen faktiskt skriver i sin tillväxtöversikt. Där tycker jag att man går in väldigt djupt i både nationella välfärdssystem och nationell ekonomisk politik på olika sätt, kanske djupare än vad man trodde att man skulle använda den europeiska termen till.

Man kan naturligtvis bestrida, som statsministern gör, att det påverkar svensk lönebildning. Men jag skulle vilja påpeka att både, LO, TCO och Saco gör en helt annan bedömning. Den samlade svenska fackföreningsrörelsen gör bedömningen att det handlar om direkta ingrepp i den svenska lönebildningen, och jag tror att de har rätt i den analysen.

När det gäller paketet med de sex lagstiftningsförslagen är det nu uppenbart att det inte längre är bara Vänsterpartiet och Miljöpartiet utan även Socialdemokraterna som i dag begär någon form av rättsliga garantier för att man inte ska gå in i den svenska lönebildningen. Jag har ingen aning om hur Sverigedemokraterna kommer att ställa sig i den här frågan, om de kommer att stödja regeringen eller om de kommer att stödja oppositionen. Men det går inte att utesluta att vi hamnar i ett läge framåt juni där det inte finns en majoritet i riksdagen för de här förslagen som de nu föreligger. I det läget menar jag att det bästa som regeringen skulle kunna göra är att på ett tidigt stadium tillförsäkra sig rättsligt bindande garantier som skyddar svensk lönebildning på det här området.

Om Fredrik Reinfeldt skulle ha rätt och jag skulle ha fel, att det ändå inte påverkar svensk lönebildning, då spelar det ingen roll och då kostar det ingenting att få de här garantierna. Men om vi skulle ha rätt, att det faktiskt påverkar svensk lönebildning och ger utrymme för klåfingrighet

2010/11:29

23 mars

från EU:s sida att ge sig in i lönebildningen, då har vi haft en väldig tur som försäkrat oss om detta på ett tidigt stadium.

Jag menar att det också finns andra bekymmer med det här paketet, sexpaketet så att säga, att man ger sig in ganska djupt i medlemsländernas finanspolitik. Det var ju det vi röstade om i folkomröstningen 2003, när vi röstade om valutaunionen. Vi, den majoritet som såg till att vi står fria från euron och som vi nu kan tacka för mycket av den ekonomiska frihet som det ger oss, gjorde det med argumentet att vi inte ville ha en centralstyrd ekonomisk politik. Vi gjorde det med argumentet att vi ville ha ett demokratiskt inflytande över finanspolitiken som vi inte ville lämna över. Och vi gjorde det med argumentet att vi ville behålla den svenska modellen på arbetsmarknaden och välfärdspolitiken. Jag menar att detta hamnar i motsatsställning till de tre olika initiativen. Att ansluta sig till och bejaka dem på det här sättet är att inte respektera utslaget i folkomröstningen om EU:s valutaunion 2003.

Jag kan förstå att Carl B Hamilton – han vill ju gå med i valutaunionen – gärna vill ha med oss så mycket som möjligt i den. Men svenska folket sade nej, och det nejet ska respekteras. Och det var tur att vi sade nej om vi ser på den ekonomiska utvecklingen. Om vi pratar om A- och B-lag är det väl snarare så att vi tillhör A-laget och att eurogruppen, tyvärr, tillhör B-laget med den djupa ekonomiska krisen i dag. Det ser man på tillväxtsiffror, till exempel.

Om vi ska ta statsministern på orden, att vi ska undvika alltför mycket europeisk reglering av arbetsrätten och lönebildningen, tycker jag att vi borde uppmärksamma att även domstolen har ingripit här med Laval-domen, med Rüffertdomen, med Vikingdomen och med en rad andra domar. Jag menar att när man nu ändrar fördraget för att möjliggöra ESM-fonden borde man tillförsäkra sig garantier för Sveriges del om att det inte kan gå in i våra kollektivavtalssystem. Det ligger helt i linje med det som statsministern säger om att vi ska undvika alltför mycket europeisk reglering på det här området för att kunna behålla vårt kollektivavtalssystem.

Jag skulle vilja fråga statsministern om han är beredd att titta på hur vi kan få rättsliga garantier inom ramen för de sex lagstiftningsförslagen för att EU inte ska kunna påverka svensk lönebildning, i det fall som LO, TCO, Saco, de rödgröna och för den delen också Europafacket har rätt i att lagstiftningsförslagen faktiskt öppnar för det.

Anf. 14 DÉSIREE PETHRUS (KD):

Herr ordförande! Jag tackar statsministern för föredragningen.

Det är tre olika, viktiga områden. Det första är den ekonomiska politiken. Där tycker jag att det känns bra att EU nu beslutar om ett åtgärds paket för att upprätthålla den finansiella stabiliteten och lägga grunden för en hållbar sysselsättningsskapande tillväxt men utan social utslagning. Det är viktigt att den sociala dimensionen fortsättningsvis finns med i EU.

När det gäller europakten är vi ju inte med, men precis som statsministern säger är det ändå viktigt att behålla en stabil euro i omvärlden och att det gynnar också Sverige.

När det gäller pensionssystemen är jag glad att de finns med i skrivningarna, för hållbara pensionssystem kommer att vara oerhört viktiga

för ekonomin i hela EU-området. Men det är också viktigt att uppmana parterna på Europeanivå att förhindra stora konflikter i de här frågorna och försöka hitta lösningar tillsammans som kan vara till stöd för länderna.

Det finns olika överenskommelser, bland annat i punkt 7 om att främja fri, öppen och rättvis handel, och ni statsministrar har skickat in ett papper om tillväxt. Jag har en liten fundering på om man inte där också skulle kunna lägga in kravet på mänskliga rättigheter som vi har haft på dagordningen vid vissa tillfällen. Kanske skulle Sverige till och med kunna driva frågan om det som vi har som prioritet, att ställa krav på demokrati men också på miljö, klimat och jämställdhet, när vi gör ekonomiska överenskommelser och prioriteringar inför olika avtalsförhandlingar med olika länder. De länder som nämns är bland annat Sydkorea men också det östra partnerskapet och södra Medelhavsområdet. Där tycker jag att det vore bra om Sverige drev krav på det.

När det sedan gäller punkt 2 på dagordningen, om Libyen och de sydliga grannländerna, är det bra att vi fick säkerhetsrådets resolution 1973, så att vi har en rättslig grund för insatser i Libyen. Men det finns en hel del frågor i resolutionen som handlar om vad det är som ska uppnås och hur det ska uppnås, om man ska ha en kort- eller långsiktig strategi och om vem som ska leda operationen. Även om EU inte är helt enig i dag tror jag att statsministrarna skulle kunna komma överens om ett ramverk för en strategi som man faktiskt vill se. Nato diskuterar vem som ska leda operationen, men statsministrarna kan tala om vad det är man vill ska uppnås. Det som vi vill ska uppnås är väl egentligen att genom diplomatiska påtryckningar få igenom krav på eldupphör, stopp på våldet och en transaktionsprocess som kommer i gång med en politisk process. Det borde ministrarna kunna vara överens om. Där tycker jag att ni ska sätta ned foten.

När det gäller frågan om Japan pratar man i punkt 22 om stresstester. Nu tog statsministern upp ungefär vad det kan innebära. Jag satt själv och funderade, utifrån det som vi har läst i rapporteringen kring Japan, på vad det skulle kunna handla om. Det handlar naturligtvis om att ha el för att få i gång kärnkraftverket igen och om hitta nya lösningar för att inte riskera att det blir härdsmältor. Det handlar om tillgången till vatten och kylning, om terrorhot och speciellt farliga områden men också om avfallsriskerna. Det pratas nu om att när man sprutar vatten på de olika kärnkraftsreaktorerna rinner radioaktivt vatten ut i havet. Hur kan man förhindra sådant? Det behövs alltså ett väldigt brett stresstest. Jag tror att det är i många frågor som stresstestet måste konkretiseras. Vi behöver också få ett svar tillbaka på vad det konkret kommer att innebära.

Anf. 15 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M):

Herr ordförande! Som jag redogjorde för hade jag ett möte med arbetsmarknadens parter häromdagen. I ett brev som de har ställt till ledamöterna i EU-nämnden uttrycker de tvivel om påverkan på svensk lönebildning. Bland annat säger de att förslagen kommer i ett processförfarande mot medlemsstaterna att introduceras. Genom tvingande riktlinjer ska medlemsstaterna rättas in i ledet. Jag tycker att det är oerhört angeläget att anmäla till EU-nämnden att detta inte är korrekt. Det måste ändå

2010/11:29

23 mars

bygga på att vi har dokument som visar att så är fallet för att man därefter ska kunna dra slutsatser.

Återigen: Den rättsliga grund som Jonas Sjöstedt efterfrågar finns redan. Det var därför jag läste upp paragraf 152 i Lissabonfördraget. Det är inte så att Europas regeringar, som har skiftande majoriteter och skiftande färg, när de anslöt sig till Lissabonfördraget drevs av en gemensam önskan att intervensera i nationell lönebildning. Det är inte med sanningen överensstämmande. Här har man i Lissabonfördraget markerat suveränitet och respekt för olika arbetsmarknadsmodeller.

Låt mig därtill inskräpa att den diskussion som förs om enhetsarbetskostnader enkom i kommissionens lagstiftningspaket – jag hävdar att det över huvud taget inte finns någon grund för de här diskussionerna när det gäller europaktens formuleringar – handlar om en uppföljning för eurozonsländerna, alltså inte icke-eurozonsländer. Även med den typ av uppföljning de tänker sig vill jag återigen inskräpa att det handlar om att på olika sätt påverka utvecklingen av enhetsarbetskostnader, produktivitet, skatter och annat. Det är inom ramen för att det ställs rekommendationer, som i de flesta fall utformas med hjälp av synpunkter. Ordföranden redogjorde för att detta sker genom en rad institutioner som Sverige är med och finansierar och aktivt deltar i – IMF, OECD – och kommissionen. Det sker en bedömning av landets ekonomi och av vad som kan få bättre fart på tillväxten. Det utformas olika rekommendationer. Jag har i många år följt och läst rekommendationerna och konstaterat att det här landet har sagt att de var trevliga men att man struntar i dem, vilket jag beklagar. Så var läget under många år. Sverige följde inte olika former av rekommendationer och valde andra svar, inom ramen för nationell suveränitet.

Så tycker jag att man korrekt ska beskriva hur dialogen och inflytandet utformas. Det var därför jag gav ett så långt svar i mitt första svar till Marie Granlund. Eftersom jag inte anser att det finns en grund för att hävda att det kan ske en rättslig framflyttning har jag svårt att förstå behovet av att begära olika former av undantag, givet att den rättsliga grunden redan finns. Jag håller alltså inte med.

Det sägs att vi inte respekterar folkomröstningsutfallet. Svenska folket röstade ja till att Sverige skulle vara medlem av Europeiska unionen. I det ingick också ett deltagande i det som kallas EMU. Det vi sedan röstade om var huruvida vi också i ett tredje steg skulle gå in i den gemensamma valutan. Det sade svenska folket nej till. Men Sverige är fortsatt en del av EMU via sitt medlemskap. Det innebär att vi också jobbar med årliga konvergensprogram och annat inom ramen för bland annat de paket jag nu diskuterar, där vi visar att vi sköter våra offentliga finanser, att vi tänker följa riktlinjer och mållinjer genom stabilitets- och tillväxtpakten.

Hur har vi visat att vi respekterar folkomröstningsresultatet? Svensk krona är inte ens "peggad" till euron. Den är fritt marknadsprissatt. I den konkurrensen har den visat sig klara sig bra eftersom den har sitt högsta värde på över 18 år. Vi respekterar folkomröstningsresultatet. Svenska kronan är fri och prissatt på egna ben, inte som en del andra har gjort, nämligen länkad in i värde till euron. Det menar jag visar att vi visst respekterar folkomröstningsresultatet. Sedan kan vi föra en diskussion om vad partier har för inställning till det och hur vi ska se på framtiden.

Vi har MR-klausuler, Désirée Pethrus, i våra olika avtal med andra länder. Jag vill också påpeka att när det gäller både frihandelsavtal som sluts med andra och grannskapspolitik, inte minst det östliga partnerskapet, som också Sverige är initiativtagare till, är vår slutsats att i en värld där inte alla demokratier är perfekta – om jag uttrycker mig försiktigt – vill vi vara en påverkanskraft för reformer i rätt riktning. Vi har byggt det på kontakt och utbyte även med dem som inte är perfekta demokratier. Vår ordning är att försöka skapa ett tryck för reformer genom att erbjuda närhet till Europeiska unionen. Så ska man tolka det östliga partnerskapet. Det finns sex länder som inte står på samma position i förhållande till EU – längst bort Vitryssland, Ukraina står närmre – men det är ett sätt att skapa en relation som påverkar. Tro mig! Dragningskraften för att försöka komma närmare Europa, europeiska värderingar, viseringsfrihet, att komma in i handel med Europa, är mycket stark i hela vårt grannskap. Det är den dragningskraften vi ska använda för att få fram frihet, respekt för mänskliga rättigheter och anta steg mot demokrati. Vi arbetar på det sättet. Det är viktigt och bra att Désirée Pethrus påpekar detta. Så är samarbetena uppbyggda och ska naturligtvis fortsätta så.

Jag vill instämma i att de frågor Désirée Pethrus reser är desamma som de jag tog upp i mitt inledningsanförande. Vi har också rest dem för olika representanter när det gäller formerna för ett eventuellt svenskt deltagande i genomförandet av FN-resolution 1973. Alla som följer detta nära har klart för sig att det finns vissa diskussioner om vem som egentligen leder operationen och vad som är dess syfte.

Låt mig vara tydlig å regeringens vägnar. Vi sänder inte svensk trupp in till något där vi inte vet vem som leder det och där det är oklart vad syftet är. Om någon har en annan uppfattning ska jag gärna lyssna på den. Jag tycker att man ska vara lite noggrann här. Det försöker vi vara. Samtidigt ska vi hedra det vi ska hedra, nämligen att vi ställer upp när världen samlar sig till att skapa en viktig förändring. Där ska vi naturligtvis vara med, men det ska vara med svar på de grundläggande frågorna. Jag gläder mig åt att ledande svenska militärer uttryckte detta i går. Om man ska vara med i en svår operation måste det var tydligt vad syftet är och hur gränserna ser ut för deltagandet. Annars blir det svårt.

Vi hoppas att vi i närtid kommer att få svar på dessa frågor. Det är mycket möjligt att jag vet mer redan på torsdag kväll, i morgon kväll, vid middagen och för diskussioner om detta.

Jag vill inskräpa en annan viktig sak, och det var en poäng jag tog upp för EU-nämnden inför extra toppmötet i mars. För mig är inte EU den institution som ska styra, leda och operera militära aktioner. Vi har mycket annan kompetens. Vi bör samordna vår grannskapspolitik. Vi bör jobba mycket med reformtrycket, demokratiinsatser, humanitära insatser. Sverige är dessutom världsledande i sådana frågor. Det är viktigt för mig att FN:s säkerhetsråd är grunden. Nato, eller hur man väljer att organisera det, måste vara grunden för den militära operationen. Det kan inte vara EU, enligt min uppfattning. Därför kommer vi att föra diskussioner, men det är inte det här beslutsforumet som världen tittar på utan det är rimligen Nato eller någon lösligare form av länder i koalition. Även det måste ske under ledning. Jag räknar med att vi inom ett par dagar har tydligare svar på detta. Utifrån det kommer vi sedan att ge våra svenska svar.

Anf. 16 ORDFÖRANDEN:

Vi har maximalt sju minuter kvar, och vi har diskuterat i presidiet. Vi har kommit fram till att vi inte startar någon ny frågerunda. Jag går över till att sammanfatta.

Jag har uppfattat det så att det finns en avvikande mening från Sverigedemokraterna. Det är en avvikande mening som går ut på motstånd till överstatligt samarbete på det ekonomiska området och motvilja även mot vad Margareta Sandstedt kallar räddningsaktioner.

Är det ungefär en korrekt beskrivning av Sverigedemokraternas avvikande mening?

Anf. 17 MARGARETA SANDSTEDT (SD):

Vi kan förtydliga med att vi anser att finanspolitik, arbetsmarknadspolitik, skatter, löner, anställningsskydd och pensioner ska bestämmas i Sverige. Vi ser att det inte blir så på sikt. Det är där vi vill anmäla avvikande mening.

Jag kan tillägga att det är bekant att vi är emot fortsatt harmonisering av den inre marknaden och europakten. Det gäller även vad vi tidigare har uppgett om den finansiella politiken.

Anf. 18 ORDFÖRANDEN:

Då var det klart.

Anf. 19 JONAS SJÖSTEDT (V):

Ordförande! Även Vänsterpartiet har en avvikande mening. Vi kan inte ställa oss bakom rådsslutsatserna på det ekonomiska området som de nu är formulerade. Den avser framför allt de rekommendationer som ges inom ramen för europeiska terminen som man hänvisar till i EU-kommissionens dokument. Vi saknar garantier för respekt för svensk lönebildning och arbetsmarknadens parter vad avser direktivförslagen om ekonomisk styrning.

Anf. 20 MARIE GRANLUND (S):

Från Socialdemokraternas sida har vi ingen avvikande mening men ett tydligt medskick om det nationella medbestämmandet. Vi har ett medskick om att vi vill ha garantier för att det är Sverige som styr över lönebildningen. Vi kommer att återkomma till detta i juni månad. Vi har också ett tydligt medskick om att verkligen understryka att Genèvekonventionen ska gälla.

Anf. 21 GUSTAV FRIDOLIN (MP):

Jag instämmer i behovet av juridiskt bindande garantier för den svenska lönebildningen. Detta är en grund för att vi ska ta ställning till förslagen när de väl landar i Ekofin senare i år.

Viss förvåning uppstår när argumentet mot sådana skulle vara att de redan finns. Då borde det inte vara svårt att upprepa dem.

Anf. 22 ORDFÖRANDEN:

Vi ska inte gå in i någon ny argumentation. Jag ska försöka sammanfatta.

Jag finner att det finns en avvikande mening från Sverigedemokraterna som Margareta Sandstedt har redogjort för.

Det finns en avvikande mening från Vänsterpartiet. Ska jag uppfatta det som att Miljöpartiet instämmer i den?

2010/11:29

23 mars

Anf. 23 GUSTAV FRIDOLIN (MP):

Vi gjorde samma medskick som Marie Granlund nämnde.

Anf. 24 ORDFÖRANDEN:

Vänsterpartiet har en avvikande mening.

Sedan finns det ett antal medskick som Marie Granlund tidigare sammanfattade koncist. I de medskicken instämmer Miljöpartiet.

Mot den bakgrunden finner jag att det finns stöd för regeringens redovisade position inför Europeiska rådet.

Tack statsministern med medarbetare för i dag!

Innehållsförteckning

1 § Europeiska rådet	1
Anf. 1 ORDFÖRANDEN	1
Anf. 2 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M)	1
Anf. 3 MARIE GRANLUND (S)	4
Anf. 4 ELISABETH SVANTESSON (M)	6
Anf. 5 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M)	6
Anf. 6 GUSTAV FRIDOLIN (MP)	9
Anf. 7 ORDFÖRANDEN	11
Anf. 8 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M)	12
Anf. 9 ORDFÖRANDEN	14
Anf. 10 FREDRICK FEDERLEY (C)	15
Anf. 11 MARGARETA SANDSTEDT (SD)	16
Anf. 12 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M)	17
Anf. 13 JONAS SJÖSTEDT (V)	19
Anf. 14 DÉSIRÉE PETHRUS (KD)	20
Anf. 15 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M)	21
Anf. 16 ORDFÖRANDEN	23
Anf. 17 MARGARETA SANDSTEDT (SD)	24
Anf. 18 ORDFÖRANDEN	24
Anf. 19 JONAS SJÖSTEDT (V)	24
Anf. 20 MARIE GRANLUND (S)	24
Anf. 21 GUSTAV FRIDOLIN (MP)	24
Anf. 22 ORDFÖRANDEN	24
Anf. 23 GUSTAV FRIDOLIN (MP)	25
Anf. 24 ORDFÖRANDEN	25